

Erihs Knape miris 1957. gada 19. oktobrī un apglabāts Kirhbāgendorfā kapsētā Vācijā.
Priekuļos viņa aizsāktais kartupeļu selekcijas un kartupeļu sēklas materiāla pavairošanas darbs turpinās jau vairākās paaudzēs.

Ilze Skrabule, Ivars Holms, Maija Gaiķe
Valsts Priekuļu laukaugu selekcijas institūts

ATCEROTIES PROFESORU KĀRLI BAMBERGU (27.02.1894. – 07.09.1981.)

Šogad 120 gadu atceri svinam profesoram, Latvijas Zinātņu akadēmijas akadēmiķim Kārlim Bambergam, vienam no tiem, kuru varam saukt par agronomijas zinātnes klasiķiem. Dzimis un bērnību pavadījis Kazdangas pagastā lauksaimnieku ģimenē. Pēc Aizputes pilsētas skolas absolvēšanas 1910. gadā kā eksternis izturējis gatavības pārbaudījumus Pēterburgas kadetu korpusā. 1913. gadā iestājies Rīgas Politehniskā institūta Ķīmijas nodaļā, taču 1915. gadā sakarā ar augstskolas evakuāciju aizbraucis uz Maskavu. 1916. gadā K. Bambergu mobilizēja armijā: tur viņš beidza Maskavas praporščiku skolu un Petrogradas Ķīmiskos kara kursus. 1918. gada rudenī pēc demobilizācijas K. Bambergs ar bēgļu vilcienu atgriežas Rīgā un iestājas Baltijas Tehniskajā augstskolā, taču studijas nākas atlikt, jo tajā pašā gadā sākas jauna mobilizācija un līdždalība Latvijas brīvības cīņās. Tikai 1921. gada 10. februārī kapteinis K. Bambergs demobilizēts un varēja turpināt studijas, kas noslēdzās 1923. gadā, absolvējot Latvijas Universitātes Ķīmijas fakultāti un iegūstot inženiera tehnologa specialitāti. Pēc diploma saņemšanas K. Bambergs turpināja darbu kā asistents Ķīmijas fakultātes Šķiedrvielu, tauku un eļļas katedrā. Dažus gadus vēlāk devās zinātniskā komandējumā uz Vāciju un Poliju. 1928. gadā tiek ievēlēts par privātdocentu LU Lauksaimniecības fakultātē, kur strādājis līdz pat 1971. gadam (1945. gadā ievēlēts par profesoru). Laika posmā no 1944. gada līdz 1971. gadam vadījis Agroķīmijas katedru, bet no 1944. līdz 1946. gadam bijis Agronomijas fakultātes dekāns. Papildus pamatdarbam K. Bambergs pildījis virkni citu nozīmīgu pienākumu: bija LU Lauksaimniecības fakultātes padomes loceklis (1929 – 1939), Latvijas minerālvielu pētīšanas biedrības priekšsēdis (1937), Zemes bagātību pētīšanas institūta zinātniskais konsultants, LPSR ZA Augsnes zinātnes institūta Agroķīmijas sektora vadītājs (1946), direktora vietnieks (1946 – 1956). 1951. gadā ievēlēts par LPSR Zinātņu akadēmijas īsteno locekli un darbojies kā ZA Bioloģijas un lauksaimniecības zinātņu nodaļas akadēmiķa sekretāra vietnieks (1959 – 1962).

Pētījumu loks, ko veicis K. Bambergs, ir plašs. Augsnes auglības jautājumi, kaļķošanas materiālu izejvielu īpašības, to lietošana. Kūtmēsli un citi organiskie mēslošanas līdzekļi. Ķīmisko elementu (t. sk. mikroelementu) izplatība augsnē, kultūraugos, citos bioloģiskos objektos, to noteikšanas metodes. Tautsaimniecībā derīgo augu pētījumi. Ķīmisko augu aizsardzības līdzekļu lietošana. Atsevišķi jautājumi par lauku drenāžas darbības uzlabošanu u. c. Viņa pienesums agronomijas zinātnei un praksei ir liels: vairāk nekā 135 zinātniskās un vairāk nekā 65 populārzinātniskās publikācijas, 20 grāmatas. Viņš bijis 32 disertāciju zinātniskais vadītājs, daudzu izdevumu redaktors. K. Bamberga publikācijas izceļas ar oriģinalitāti, zinātnisko faktu bagātību un analītisku dziļumu, tajā pašā laikā nezaudējot loģisku un viegli uztveramu izklāstu. Tieši tāpēc, lai gan pagājušas vairākas desmitgades, profesora rakstītais arvien ir cieņā gan zinātnisko darbinieku un pedagogu vidū, gan arī praktiķu lokā. Izsmeltoši iepazīties ar slaveno profesoru varam grāmatā „Kārlis Bambergs dzīvē un darbā” (atb. red. V. Upītis. Rīga : Zinātne, 1993. 240 lpp.).

Arī profesora K. Bamberga dēls Kārlis Bambergs (dzimis 1928. gadā) savu darba mūžu veltījis mūsu augstskolai, un viņu 85 gadu jubilejā mēs sveicām pērnā gada izdevumā.

K. Bamberga atdusas vieta ir Rīgā, I Meža kapos.

Lauksaimniecības fakultātes vārdā prof. Aldis Kārklīšs